

političen program. Dosedanji načelnik—upravnik odborov dr. Vošnjak umaknil se je bivšemu načelniku dr. V. Zarniku. Koliko ta prememba sedaj pomenja, je vsakemu jasno, kdor je le nekoliko opazoval gibanje in borbe v narodnih krogih naše domovine.

Povodom tega prevrata ponavlja „Sl. N.“ svoj političen program z leta 1868; vrh tega pa naznanja, da je upravni odbor izvolil političen odsek z udi: dr. Zarnik, Iv. Hribar in dr. Tavčar, — dalje gospodarski odsek z udi: Ferd. Bradaška, Iv. Hribar in Anton Knez. — V posebni notici pa se naznanja, da je dr. Vošnjak izstopil iz upravnega odbora „Narodne tiskarne“.

— Nova knjiga: „Kurzgefasste Geschichte Krains mit besonderer Rücksicht auf Culturentwickelung. Von August Dimitz. Druck und Verlag von Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg“ — imenuje se ravno na svetlo prišla, 150 strani obsegajoča knjiga znanega zgodovinarja A. Dimitza. Knjiga naslanja se, kolikor smo jo v naglici pregledali, na enako večjo knjigo pisateljovo in bo gotovo dobro došla vsim, ki se zanimajo za zgodovino naše domovine. Knjiga deli zgodovino kranjsko v 14 dob. Prva doba obsega starodavne čase do gospodarstva Rimljanov; zadnja doba sega do leta 1813., vrh tega pa omenja pisatelj tudi najvažnejše dogodbe do l. 1883. med temi: kmetijske družbe, del za osuševanje močvirja ljubljanskega deželnega muzeja in v zvezi s temi! nadvojvoda Janeza, barona Zoisa, grofa Fr. Hohenwarta, barona Schmidburga, — dalje odkupa zemljiških služnosti, vredjenja zemljiškega davka, zgodovinskega društva in s tem v zvezi: dr. K. Ulepiča, dr. Kluna, dr. Costa, P. Hicingerja, dalje Hladnika, Freyerja. Gledé oživljenja slovenščine omenja na kratko „Novic“ in „Slovenske Matice“ in s tem v zvezi: Fr. Metelkota, dr. Prešerna in dr. J. Bleiweisa.

Centralni odbor c. k. kmetijske družbe kranjske naznanja pretužno vest, da je blagorodni gospod

Andrej Brus,

odbornik, blagajnik in tajniški adjunkt c. k. kmetijske družbe kranjske, posestnik zlatega križa za zasluge, bivši knezoškofijski oskrbnik itd.,

rojen v Logaci 15. novembra l. 1805. po kratki, mučni bolezni, prejemši sv. zakramente umirajočih, 3. marca, ob 1/4 na 5 zjutraj, mirno v Gospodu zaspal.

Telo predragega pokojnega bode v petek 5. marca ob 3/4 na 4 popoldne v hiši na Poljanski cesti št. 9 blagoslovljeno in potem k sv. Krištofu prenešeno.

Priporočamo ranjcega v blagi spomin.

V Ljubljani 3. marca 1886.

— Pobiranje doneskov za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Brez dvojbe najvažnejši dogodek iz zadnjih časov in iz zgodovine našega nabiranja je ta, da je kegljačka zaveza „Edinost“ ves čisti dohodek plesne veselice, ki jo je priredila v soboto 20 februarja t. l. v čitalniških prostorih na korist „Narodnemu Domu“, naklonila naši družbi ter znesku 110 for. 89 kr. pridodala iz svojega še toliko, da je kupila za celo svoto 120 forintov desetkrajcarsko knjižico pod številko LXXXI. To je tedaj prva v polni svoti razprodana desetkrajcar-

ska knjižica, kar je tem bolj uvaževalno, ker je način razprodaje zares mikaven in vse posneme vreden. Gospodom darovalcem moramo klicati s Horacijem:

„Omne tulit punctum, qui, miscuit utile dulci“.

Veselica, v vsakem obziru sijajna, ki se je obnesla po vsem izvrstno in posebno gledé mnogobrojne udeležitve nadkrilovala vse dosedanje veselice letošnjega predpusta. Na drugi strani pa koristni namen in zeló ugodni uspeh za vse podpore vredno občenarodno podjetje. Gospodom iz veseliškega odbora še posebej najpristrčnejšo zahvalo za ta zares blagodušni in izdatni dar. Prvi tisočak je že prekoračen. Hajdi na delo, da se nam bo kmalo nadejati družega. „Exempla trahunt“.

Razven te smo pa dobili v zadnjem času tudi več krajcarskih knjižic razprodanih; njih število je narastlo na 55 in se je tedaj pomnožilo za 5. Pred vsem nam je omeniti g. župnika Dr. R. iz Vidma, ki je sam kupil kot 51. krajcar: ko knjižico pod št. 326 (sedmi slučaj). Ostale štiri knjižice smo dobili iz Ljubljane: 52. pod št. 228 od g. H. T., 53. pod št. 407 od g. dr. V. G. (v četrtič) 54. pod št. 415. od g. E. L. (v petič) in 55. pod št. 42 od g. G. P. Lepo hvalo vsem zavednim in marljivim nabiralcem.

Kakor je razvidno iz izkaza, ki je bil objavljen v sobotni številki „Slov. Naroda“, je doslej nabranih že uad 1100 forintov, za ta kratek čas omenljiva in izdatna svota. Naša misel si pridobiva vedno več tal; čim večji uspeh, tem večje, tem splošnejše zanimanje, tem hitreje tudi naraščanje nabrane svote.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Tudi naš cesarski dvor imel je v letošnjem predpustu svoje ženitovanje: minulo nedeljo bila je namreč poroka nadvojvoda Karola Štefana in njegove neveste nadvojvodice Marije Terezije. — Zdravje cesarjeviča Rudolfa se sicer boljša, pa ogerški pisatelj Jokaj, ki ga je obiskal, pripoveduje, da je bled in da se mu vidijo nasledki hudih bolečin. — Ustavoverci praznovali so, kolikor je v tako slabih časih za ustavoverstvo moč, slovesno 25letnico februarske ustave. Herbst šel je v imenu nemško-avrtrijskega kluba častitat starčeku Schmerlingu, očetu one enostranske ustave, drug drugemu ponavljala sta si stara strankarja besede: nemško in centralizem, le memogredé spominjala sta se zavolj lepšega tudi še „liberalizma“ in konečno sta si začela tožiti o slabih časih, o nehvaležni mladini itd. Enako pesem ponavljal je tudi Plener v društvu dunajskih volilcev, kjer je po eni strani slavil Schmerlinga, po drugi pa se tolažil z upanjem, da sedanja vlada tudi ne ostane na vekomaj na krmilu.

V budgetnem odseku kazal je Lienbacher zopet svoje stare rogé, ker se je gledé narodne enakopravnosti kazal po vsem vrednega najdaša Plenerjevega, in kar je še pomenljivejši, da je za saboj potegnil dva sicer pravična, toda slabo podučena nemška konservativca: Gornjeavstrijsca viteza Haydena in pa štajerskega Kalteneggerja.

Zanimive so bile tudi razprave v vojnem odseku, kjer se je vršila splošna razprava o postavnem načrtu, zadevajočem osnovo črne vojske, katera ima še zeló obtežiti težko vojno breme. Poslanci obračali so se zoper ojstrosti postave, brambovski minister grof Welsersheimb pa si je prizadeval dokazati, da postava onih ojstrin nima, kateri ji je pridevalo javno mnenje.

Nemška. — Pruski deželni zbor sprejel je postavo v zvezi severnega in izhodnega morja s kanalom; obširnejša razprava nastala je samo o vprašanji, jeli naj se

vлади tudi kasneje kot samo v prvem letu prepusti pravica, vožnino določiti potom naredbe. — V gosposki zbornici pruski pa je Kleist stavil gledé ponemčevanja Poznanske prav tak predlog, kakor poprej v zbornici poslancev Aschenbach, da zbornica namreč izreče pripravljeno svojo, podpirati vlado v tem, kar bi vpe-ljala v obrambo nemštva v izhodnih pruskih deželah. — To kaže, kako za gotovo je vredenja akcija Bismarkova proti Poljski. — Temu prazgodovinskemu početju tev-tonov nasproti pa je veličastno in izgledno, odločno in možato nasprotovanje nemškega, katoliškega središča pod vodstvom Windhorstovem.

Francoska vendar-le snuje vsled pritiska javnega mnenja francoskega za Pariz svetovno razstavo za leto 1889. v spomin stoletnice prve francoske republike. Francoski zastopniki v vnanjih državah imajo nalogo one vlade, pri katerih zastopajo Francosko povodom nazna-nila, naprositi, da pozovejo dotične deželane, vdeležiti se razstave.

V Dekazeville odpovedali so sedaj uže skoraj vsi delavci delo zahtevajoči, da se odstrani nek inženir in pa da se jim povikša plača.

Cesar Viljem se je pri dvornem plesu ponesrečil, spodletelo mu je in ko je na tla padel, poškodoval se je nekoliko na stegnu. Zato se mora nekaj dni varo-vati, sicer pa redno rešuje vsa državna opravila.

Angleška. — Delavski izgredi še niso pri kraji. Z Birminghama se brzojavlja, da so delavci, ki so delo odpovedali, prisilili še družih 1000 delavcev storiti isto, in potem podali so se skupaj proti Birminghamu, da bi k enakemu koraku prisilili tudi delavce tamošnje Netle-foldove tovarne. Pa policija je uporne delavce razgnala in vse tri tovarne ostanejo zaprte do četrtega.

V zbornici poslancev razpravlja se predlog, da se prevstroji policija londonska.

Od Balkana. — S 1. dnem meseca marca preteklo je začasno premirje in še zmiraj nista Srbska in Bolgarska miru sklenile, akcravno so jih v to tiščale vse evropske države. Dolgo časa ni hotela Turška raz-odeti svojih mirovnih pogojev za Bolgarsko, zato pa se je enako skrivala Srbska. Ko je pa konečno Srbska razodela svojo skrivnost rekoč, da je njen edini pogoj ta, da se povrne zopet stanje pred začetno vojsko, strmela je Turška in z njo druge države nad lakonizmom pogoja in ki si ni mogla prav misliti, da bi Srbska res nič drugega ne zahtevala, vrtala in vr-tala je po pomenu tega pogoja in konečno je našla, da razmere med Srbsko in Bolgarsko pred začetkom vojske nikakor niso bile povoljne, temveč zeló napete, sovražne in obe državi bile ste oboroženi do zob. Ako bi se tedaj povrnilo stanje pred začetkom vojske, bila bi to samo priprava za novo vojsko. Zato je Turška predla-gala, da naj se mirovni pogoj Srbske tako popravi, da se izreče namesto: državi povrnite se k stanju pred vojsko, državi sklenete prijazne razmere. — Temu zopet Srbska ni hotela pritrđiti, rekoč, da proti Bolgarski ne čuti nikakoršnega prijateljstva in da tedaj tudi ne more govoriti o prijaznih razmerah. Vsled tega ugovora pre-drugačila je Turška svoj predlog tako-le: Z dnem podpisa pričujoče pogodbe je mir med Srb-sko in Bolgarsko ustanovljen. Potrdila pogodbe se zamenjajo v Bukureštu, ako ne prej, v 14 dneh.“ Temu predlogu je pritrđila tudi Srbska, in morebiti je s tem večji del pravdanja pri kraju. — Mir pa, kakor besede pogodbe kažejo, s tem nikakor ni zagotovljen, nasprotno pa je gotovo, da se vojska zopet vname, ko si bo ta ali ta del upal zmagati svojega nasprotnika.

Laška. — Krog Verone se prikazuje še tu in tam kolera, enako tudi v Chiogiji pri Benetkah.

Na avstrijsko-laški meji se je tihotapstvo tako raz-širilo, da so uže nastale krvave bitke med tihotapci in med financarji. Fnančne straže morale so se izdatno pomnožiti in to enako od avstrijske kakor od laške strani.

V budgetni razpravi laškega državnega zbora na-penja opozicija vse žile, da bi spodkopala sedanjo ve-čino in vlado. Predlaganih je sedaj uže 36 dnevnih redov. Opozicija sega po vsakakih sredstvih razbiti ve-čino in vreči vlado. Vladi prijazne poslance prizadevajo si strašiti z nezaslišanim žuganjem in tako se je enemu izmed vladi prijaznih poslancev pisalo, da se bode raz-glasil imenik njegovih upnikov, ako bi glasoval za vlado. Cavalotti pisal je poslancu Oliva odprto pisanje, v ka-terem je rečeno: „Tijsi edini, vreden, potegniti se za Depretisa. Občudujem Tvoj pogum in Te bom povelj-čaval, ravno pišem knjigo o „nesramnosti“.

Ruska. — Z Merva se brzojavlja z dne 28. fe-bruarija: Dne 13. februarija so Rusi slovesno zasedli Pendšde in so tam ustanovili rusko upravo. — Prebi-valstvo enega, Afgancem priznanega dela preselilo se je na rusko ozemlje.

Davkovske zadeve.

Zahvala.

Zahvaljujem se za obilno mi od vseh strani doposlano gradivo izrekoma glede odpisa zemljiškega davka zaradi vremenskih nezgod, dostavljam pa, da se obravnave do-tične postave v davkovskem odseku ne bodo pričele pred drugim tednom v postu. Tedaj je še nekaj časa za nabir-anje gradiva.

V Beču 2. marca 1886.

Dr. Poklukar.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 3. marcija ob 2. uri 30 minut popoldne.

Danes zboruje budgetni, obrtnijski in soci-jalistični odsek: Današnji ples grofa Haracha obišče cesar.

Listnica vredništva. Gg. F. G. na V., — A. K. v S., — J. K. v J., — J. O. v N., — L. R. v L., — J. M. v L., — K. S. v K., — J. P. na B., — F. Gl. v M. — Lepa hvala! Vam in vsem sodeležnikom! — G. J. G. v Ž.: V tej obliki ni mogoče. Priporočimo Vam mirnega opazovanja in nekaj potrpljenja. Ako pa je vse tako, kakor pišete, — stvar dozori sama, in potem je tudi mir.

Žitna cena

v Ljubljani 27. februarija 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 8 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 23 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — Prosa 5 gold. 4 kr. — ajde 3 gold. 90 kr. — ovsa 3 gold. 9 kr. — Krompir 2 gold. 60 kr. 100 kilogramov.